

SAX

redactioneel onafhankelijk magazine van Saxion

Meiden winnen met overmacht

Studiestrijd

*Geef je diploma
extra glans!*

*Wennen aan een
schitterend gebouw*

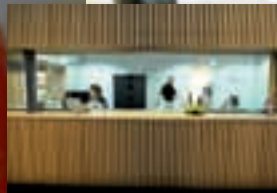
*International
Meet The Netherlands!*

Nummer 2 oktober 2009

10 Teamleider bepalend voor tevredenheid studenten

12 Wennen aan een schitterend gebouw

24 Geef je diploma extra glans!

31 International Meet The Netherlands!

20 Studentes sterker in studie

En verder:

4 Nieuws, opinie, fun | 15 Student & co | 19 Agenda | 26 In Kenniskringen | 29 Mededelingen | 30 Walstraat 9 | 34 Oud-student | 36 Collega & co | 38 Onder de loep | 40 Recensies | 42 Uit de kunst

Vrouwen

Vrienden en familie vragen zich de laatste tijd af of ik wel eens ergens anders aan denk. En ik kan niet ontkennen dat ik veel met vrouwen bezig ben, euh, voor de goede orde: dan bedoel ik in mijn hoofd. Want de vrouw blijft nou eenmaal een buitengewoon interessant en boeiend fenomeen. Wij mannen kunnen wel denken dat we het sterke geslacht zijn, en dat is op fysiek gebied misschien wel zo, maar op alle andere fronten leggen we het toch echt af. Neem nou de machtspositie. De kereltjes in de top van organisaties vinden het heerlijk om met hun old boys network alles te bepalen. Mannen aan de macht. Maar dat is schone schijn, want als ze thuis komen, krijgen ze de wind van voren van moeder de vrouw. En het zou zomaar kunnen dat als echt naar kwaliteiten gekeken zou worden, er veel meer vrouwen in de top van organisaties zouden komen.

Een vrouw heeft alle eigenschappen die een man heeft, met als welkome aanvulling: intuïtie. En die is van groot belang om belangrijke beslissingen te nemen.

Al tijdens de studie blijkt dat wij lamzakken het afleggen tegen de dames: Sax dook in de cijfers en kwam erachter dat er minder meiden uitvallen tijdens hun studie én dat het studierendement van dames een stuk hoger ligt dan dat van heren. Toch denk ik niet dat mannen rouwen om deze constatering. Een vrouw met arrogante trekjes, dat heeft ook wel iets...

Veel leesplezier!

Tim de Hullu, hoofdredacteur

Vroeger blonken de mannen uit in het onderwijs, nu niet meer. Vrouwelijke studentes hebben een hoger studierendement, ook op Saxion. Sax vroeg zich af hoe dit kon. De mogelijke oorzaken: een biologische aanleg én het op vrouwen gerichte onderwijs.

Studentes studeren jonger en sneller af

Studenten vs. studentes in het onderwijs

Saxion-docente Francisca Wagenmakers merkte het al in het voortgezet onderwijs van haar eigen zoon: hij zat in het vwo in een klas met maar zeven jongens. De rest van de klas bestond uit 25 meiden. Maar ook in het hoger onderwijs is het één en ander aan de hand. Uit gegevens van het CBS (zie tabel 1) blijkt dat vrouwen jonger en sneller afstuderen dan mannen, zowel in het hbo als wo. Dit sekseverschil is met de jaren toegenomen. In het laatste meetjaar (2003-2004) zijn afstuderende vrouwen in het hbo en wo bijna een jaar jonger dan de afstuderende mannen en hebben zij drie maanden (in het hbo) of zes maanden (in wo) korter gestudeerd. Volgens de CBS-gegevens geldt dit voor alle studierichtingen, alhoewel ze niet overal even groot zijn, behalve bij hbo-richtingen techniek, industrie en bouwkunde. Hier zijn de ge-

Het geslacht is wel degelijk van invloed op het studierendement, meldt het rapport Afgestudeerden en uitvallers in het hoger beroepsonderwijs van de HBO-raad. Autochtone vrouwen halen het hoogste rendement na vijf jaar. Niet-westers allochtone mannen vertonen het laagste rendement. Opvallend is in dit rapport dat het rendement van de niet-westers allochtone vrouwen (51,3 procent) het niveau van de autochtone mannen (51,8 procent) nadert. Gezien de trends bij beide groepen verwacht de HBO-raad dat niet-westers allochtone vrouwen binnen afzienbare tijd de autochtone mannen zullen inhalen.

Oerfuncties

Studentes hebben dus een beter studierendement. Maar waarom? Er zijn hierbij meerdere factoren van belang. Eerst een biologische

Deze gaat bij vrouwen sneller dan bij mannen. De hersenontwikkeling loopt bij mensen door tot na het twintigste jaar. In de afgelopen jaren zijn op dit gebied wetenschappelijk doorbraken bereikt. Voor die tijd dacht men nog dat de hersenen 'klaar' waren op het vijfde jaar of dat er nog een paar details verder groeiden. Niets is minder waar, want structuren in de voorste hersenen (verantwoor-

delijk voor planmatig handelen, voor het prioriteren van deelhandelingen, voor het maken van keuzen, evalueren van eigen gedrag, maar ook voor de evaluatie van wat verwacht mijn omgeving) ontwikkelen zich nog tot in de loop van twintig jaren. Een vondst van "eminent belang voor ons denken over 'zelfstandig leren' in studiehuis, tweede fase en andere educatiefasen", schrijft de website

herseneneren.nl, van het Brain & Learning Centre in Amsterdam.

Volgens Jelle Jolles, professor van Brain, Behaviour & Education en tevens directeur van Brain & Learning en AZIRE Research Centre van de VU Amsterdam, heeft het langzame rijpen in impulscontrole van jongens waarschijnlijk te maken met dat het van overlevingswaarde was dat jongens leren om

'outgoing' te zijn. "Evolutionair gezien hebben jongens een grotere spiermassa, betere spiercoördinatie en handelingssturing gekregen, omdat ze moeten jagen op prooidieren en behendig moeten leren zijn. Daarvoor moet je ervaring opdoen om te zorgen dat er voldoende handelingen ook verkeerd zijn gegaan. Leren van je fouten is belangrijk. Een en ander zou ook betekenen dat jongens wat

Wist je dat...

We kennen allemaal wel enkele verschillen tussen mannen en vrouwen. Toch zijn er ook nog andere zaken: we verschillen meer dan je denkt. Sax zocht enkele leuke weetjes bij elkaar.

Vrouwen kunnen beter communiceren, volgens psycholoog Roos Vonk. Mannen zeggen waar het op staat, terwijl vrouwen naast uit te leggen waar het om gaat ook meteen een sociale functie vervullen. (Bron: televisieprogramma M/V.) Het brein van een man is tien tot vijftien procent groter dan dat van een vrouw. Mannen hebben meer moeite met het onderscheiden van kleuren en prints.

Met een knappe vrouw in de buurt kan een man plots niet meer goed nadenken. De onderzoeker Johan Karremans ontdekte dat de man dan zo druk bezig is om haar te imponeren, dat zijn andere hersenfuncties het even laten afweten. Kinderen met relatief oude vaders scoren gemiddeld lager bij intelligentietests. Een vrouw wordt gemiddeld vijf jaar ouder dan een man.

Nog meer geinige man/vrouw weetjes te weten komen? Kijk dan naar het ludieke televisieprogramma Man Vrouw van RTL (uitzendingen zijn te vinden op www.rtl.nl).

later zijn in het leren van 'de normen' van de samenleving. "Jongens zijn voor op meisjes in allerhande psychomotorische functies", vertelt Jolles. Functies die nodig zijn om te kunnen skaten, complexe sprongen te maken met gym of crossfiets. Maar ook functies rond ruimtelijk denken, ruimtelijke oriëntatie en bepaalde aspecten van abstraheren. Ook zijn er functies waarin jongens en meisjes waarschijnlijk nauwelijks verschillen over vele jaren."

Vrouwvriendelijk

Een oorzaak die zeker meetelt, zit verscholen in het huidige onderwijsstelsel. Het huidige onderwijs is vooral vrouwvriendelijk. Jolles: "In het onderwijs is de afgelopen twintig jaar het accent wat meer op taal komen te liggen, en dat is in het voordeel van meisjes, bij wie de taalvaardigheden wat eerder starten te rijpen dan bij jongens. Er is een groot belang van sociale cognities; meisjes zijn vlijtiger dan jongens en jongens zullen makkelijker 'stoer' doen en vertellen 'dat ze geleerd hebben voor een zesje' en dat dat ook wel goed genoeg is."

Dit laatste vindt ook Willy Boog, Saxion-studentendecaan. "De motivatie van meisjes is altijd hoger dan die van jongens. Meiden zijn veel fanatieker in de aanpak van de studie. En dat werkt goed in het huidige onderwijs." Volgens Boog is het verschil vooral goed te merken bij allochtone studenten. "Daar is het nog niet zo lang gewoon voor een meisje om te gaan studeren. Zij zijn gedreven en willen zichzelf bewijzen."

Boog noemt ook motivatie van de omgeving als een belangrijke oorzaak van verschil tussen studenten en studentes. "Motivatie thuis om het maximale uit je studie te halen, werkt. Maar het legt wel een druk op de schouders. Vooral mannelijke studenten ervaren dit. Daarnaast is er ook nog de druk die studenten voelen vanuit de hogeschool. Er moeten genoeg studiepunten worden gehaald om door te mogen."

Wat nu?

Het zijn nogal wat zaken die voor het verschil zorgen. Volgens alle geïnterviewden moeten we echter niet meteen in hokjes gaan denken. Jolles: "Het is moeilijke stof. Niets is erger dan beweringen als 'jongens zijn anders dan

niet en jongens kunnen dat niet'. Omgeving (ouders, school, leeftijdsgenoten) speelt een grote rol, en de factor leeftijd ook. Er kunnen op bepaalde leeftijden verschillen zijn tussen de seksen die op andere leeftijd niet meer zichtbaar zijn. "Ook hier is Boog het mee

eens. "Je moet geen onderscheid gaan maken tussen dit zijn de goede, dit is de middenmoot en dit zijn de slechte studenten. De jongens kunnen zich weer optrekken aan de meisjes, zoals de meisjes dat in het verleden bij de jongens hebben gedaan. Het van

elkaar leren en stimuleren, zou moeten werken. Als dat gepaard gaat met een goede begeleiding van de student, dan gaat het wel goed komen."

Wendy van Til

Studierendement hbo Nederland

Gemiddelde leeftijd en studieduur van geslaagden voor het bachelordiploma hbo¹ voltijd en het doctoraal examen/master wo voltijd², naar studiejaar en sekse. Landelijke populatie

gemiddelde leeftijd in jaren van geslaagden:

Jaar	hbo mannen	hbo vrouwen	wo mannen	wo vrouwen
1995/1996	23,9	23,2	25,3	25,0
2003/2004	23,9	23,0	25,6	24,7

gemiddelde studieduur in maanden van geslaagden:

Jaar	hbo mannen	hbo vrouwen	wo mannen	wo vrouwen
1995/1996	56	53	68	65
2000/2001	52	49	69	64
2003/2004	52	49	67	61

Bron: jaarboek onderwijs in cijfers 2006 (CBS, 2005: 171, 188).

1 Voor de invoering van het bamastelsel: diploma voor de hoofdfase van een hbo-studie.

2 Bij de wo-cijfers geldt de aanduiding 'voltijd' uitsluitend voor de gemiddelde studieduur.

Studierendement Saxion

	1999	2000	2001	2002	2003
Geslacht	%	%	%	%	%
Man	54,3	51,5	49,1	50,8	51,3
Vrouw	63,3	61,6	59,0	64,6	64,0
Totaal	58,5	56,1	53,6	57,3	57,5

Bron: HBO-raad. Het gaat in deze tabel om het percentage van het studierendement na vijf jaar. De studenten zijn in het genoemde jaartal gestart met een hbo-studie en hebben binnen vijf jaar na die start een diploma behaald. De student kan ook zijn studie bij een andere hbo-instelling hebben afgerond. Actuelere cijfers zijn er dus nog niet, aangezien het studiejaar 2008-2009 nog maar net is afgerond.

Toename aantal vrouwen in onderwijs

In het studiejaar 1994-1995 namen in het algemeen meer mannen dan vrouwen deel aan postsecundair onderwijs (55 procent versus 45 procent), meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek in een internationaal comparatieve trendstudie met als titel Sekseverschillen in onderwijsloopbanen (2006). Daarna veranderde het. "Mannelijke studenten waren indertijd vooral sterk in de meerderheid in mbo en wo; aan het hbo studeerden ongeveer evenveel mannen als vrouwen. In latere studiejaar is het aandeel vrouwen in alle niveaus gegroeid, zodat in het algemeen het percentage vrouwen en mannen in het postsecundair onderwijs vrijwel gelijk is. Binnen de niveaus zijn er echter nog wel sekseverschillen. In het studiejaar 2004-2005 overheersen de mannen in het mbo (53 procent) en de vrouwen in het hbo (53 procent). In het wetenschappelijk onderwijs is het percentage mannen en vrouwen vrijwel gelijk.